

Městský úřad Aš
Stavební úřad a úřad územního plánování
úsek státní památkové péče

Kamenná 52, 352 01 Aš, DS: 5nubqy8, tel.: 354 524 211, e-mail: maly.josef@muas.cz

Číslo jed. spisu:
SÚ/2019/6261/J

Č. j. dokumentu:
MUAS/986/2020/SÚ

Vyřizuje/linka:
Josef Malý/210

Datum:
V Aši dne 10.1.2020

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Účastník řízení:

Atelier Stoeckl s.r.o., Mikulášská č.p. 455/9, Východní Předměstí, 326 00 Plzeň 26,

Městský úřad Aš, stavební úřad a úřad územního plánování (dále jen „správní orgán“), jako místně a věcně příslušný orgán státní správy na úseku památkové péče ve smyslu ustanovení § 29 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“),

vydává

podle ustanovení § 14 odst. 1 a odst. 6 tohoto zákona, na základě žádosti o závazné stanovisko ze dne 5.11.2019, doručené zdejšímu odboru dne 6.11.2019, účastníka řízení Atelierem Stoeckl s.r.o., Mikulášská č.p. 455/9, Východní Předměstí, 326 00 Plzeň 26, zpracovatele projektové dokumentace obnovy nemovité kulturní památky zámek Hazlov, k. ú. a obec Hazlov, okres Cheb, Karlovarský kraj, jmenovitě zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 11519/4-5088, po písemném odborném vyjádření č.j. NPÚ-342/90212/2019 ze dne 4.12.2019, doručeného dne 12.12.2019, Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště v Lokti a podle ustanovení § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) toto

z á v a z n é s t a n o v i s k o

k záměru „**Obnovení a nové využití areálu zámku Hazlov - etapa I. - Kácení dřevin v oblasti nemovité kulturní památky.**“, podle dokumentace zpracované Atelierem Stoeckl s.r.o., Náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 6, 350 02 Cheb, IČ: 02099624, **které je ve smyslu § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči z hlediska státní památkové péče**

přípustné za podmíněk:

1. Budou dodrženy veškeré pokyny a postupy uvedené v odsouhlasené projektové dokumentaci a v odborném závazném stanovisku č.j. NPÚ-342/90212/2019 ze dne 4.12.2019 Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště v Lokti
2. Před začátkem prací bude investorem svolán kontrolní den za účasti pověřených zástupců státní památkové péče a zhotovitele stavby. Kontrolní dny budou nadále svolávány i v průběhu vlastní realizace. V rámci těchto kontrolních dnů budou vždy odsouhlaseny provedené práce a určen konkrétní rozsah a způsob provedení dalších stavebních prací.

O d ů v o d n ě n í

Správní orgán obdržel dne 6.11.2019 žádost účastníka řízení, kterým je Atelier Stoeckl s.r.o., Mikulášská č.p. 455/9, Východní Předměstí, 326 00 Plzeň 26, o vydání závazného stanoviska z hlediska státní památkové péče k záměru „Obnovení a nové využití areálu zámku Hazlov - etapa I. - Kácení dřevin v oblasti nemovité kulturní památky.“, podle dokumentace zpracované Ateliérem Stoeckl s.r.o., Náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 6, 350 02 Cheb, IČ: 02099624. Dnem 6.11.2016 bylo zahájeno správní řízení vedené pod spisovou značkou SÚ/2016/6261/J

Protože areál zámku v Hazlově, č.p. 40, k. ú. Hazlov, obec Hazlov, okres Cheb, Karlovarský kraj, je nemovitou kulturní památkou, jmenovitě zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 11519/4-5088 a jako takový je chráněn státem ve smyslu zákona o státní památkové péči, je nutné k jakýmkoliv stavebním změnám či úpravám si předem, ve smyslu zákona o státní památkové péči, vyžádat stanovisko příslušného orgánu státní památkové péče.

Správní orgán konstatuje, že jsou známy všechny podstatné skutečnosti, žádost poskytuje dostatečný podklad pro posouzení a Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Lokti, vydal ve věci dne 4.12.2019 písemné odborné vyjádření č.j. NPÚ-342/90212/2019 doručené správnímu orgánu poštou dne 12.12. 2019, správní úřad vydal toto závazné stanovisko.

Žadateli bylo sděleno dopisem, spisová značka SÚ/2019/6261/J, č.j. MUAS/41802/2019/SÚ ze dne 30.12.2019, že v řízení ve výše uvedené věci správní orgán shromáždil všechny podklady k vydání závazného stanoviska, ke kterým se, jako účastník řízení, má možnost před jeho vydáním v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu vyjádřit stejně jako ke způsobu jejich zjištění, případně navrhnout jejich doplnění. Žadatel této možnosti nevyužil.

Současně byl žadatel seznámen s písemným odborným vyjádřením Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště v Lokti, č.j. NPÚ-342/90212/2019 ze dne 4.12.2019, které mu bylo zasláno elektronickou poštou.

Popis zamýšlených prací:

Předmětem zamýšlených prací je kácení 32 ks dřevin, jejich soupis je přiložen v příloze žádosti. Žádost o kácení dřevin v Etapě I. navazuje na vyjádření ke studii proveditelnosti „Obnovení a nové využití areálu zámku Hazlov“, č.j. NPÚ-342/2624/2017, ve které se konstatuje, že „Dojde k revitalizaci zámecké zahrady, při které proběhne částečné kácení a nová výsadba. Bude realizována úprava Hazlovského potoka. Dojde k vyčištění jeho okolí, vybudování několika slepých ramen a obnovení původního rybníku“. Kácení dřevin je součástí obnovy celého areálu, vč. zámecké zahrady a přilehlého krajinářského parku u zámku Hazlov.

Charakteristika území:

Dotčené dřeviny se nachází na území nemovité kulturní památky v areálu zámku Hazlov, rejst. č. ÚSKP 11519/4-5088. Objekt zámku v Hazlově je situován v severní části obce na ostrožně, svažující se k blízkému potoku, jehož tok zde vytváří malé údolí. Zámecký areál tvoří konglomerát budov. Celková dispozice je značně nepravidelná, podmíněná mnohasetletým stavebním vývojem. Na nejvyšším místě terénní vyvýšeniny stojí kostel, vzniklý barokní přestavbou staršího objektu. Ústřední nádvoří je vymezeno několika po obvodě stojícími budovami. Starý, původně z jihu přiléhající poplužní dvůr, byl v průběhu druhé poloviny 20. století zbořen.

Hrad Hazlov se v písemných pramenech poprvé objevuje roku 1224, zřejmě již ve 14. století byl goticky přestavěn a další přestavba proběhla v průběhu druhé poloviny 15. století za Landwüstů. Tehdy došlo k rozsáhlé přestavbě staršího paláce. Další stavební aktivita se šířila jižním směrem. Bylo zřejmě přestavěno starší obdélné stavení na jižní straně, jehož komunikačním uzlem se stala polygonální schodišťová věž, která je vlastním předmětem uvažovaného zásahu. Starší jádro pak bylo rozšířeno o novou dvoupatrovou budovu. Do dnešní podoby byl areál formován četnými renesančními, barokními a klasicistními úpravami. Výsledné podoby nabyly

v druhé polovině 19. století za držení rodu von Helffeld. V této době se skládal z řady budov soustředěných kolem dvou nádvoří. V této podobě setrval hazlovský zámek až do poloviny 20. století. Poté však nastala doba destrukce. Nevyužívaný objekt byl v průběhu padesátých a šedesátých let z části zbořen. Demolicím tehdy padla za oběť celá jižní část areálu. Počátkem sedmdesátých let byl na zbytek vydán demoliční výměr. Z neznámých důvodů k demolici nedošlo, ovšem nevyužívaný objekt se postupně rozpadal sám. Na počátku 21. století se zámecký areál ocitl na hranici zániku.

Areál krajinářského parku se rozkládá v krajinářsky a terénně zajímavé lokalitě, jež dodává místu patřičnou dynamiku. Parkem zároveň protéká meandrující Hazlovský potok, který dokresluje romantické prostředí a tvoří zajímavý potenciál. Lokalita se v současné době nachází ve velmi zanedbaném stavu.

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů konstatoval, že zamýšlené práce nejsou v rozporu se zájmem ochrany výše uvedených kulturně historických hodnot.

Areál zámku Hazlov prochází v současné době postupnou rekonstrukcí, a to včetně přilehlé zámecké zahrady a parku. Současný stav parku je značně zanedbaný a původní kompozice nečitelná. Obnova parku vychází z podrobného dendrologického vyhodnocení stávajícího stavu z roku 2016, kde se také konstatuje, že park je v současné době s minimálním množstvím původních dřevin, které jsou zároveň značně přerostlé a vlivem konkurenčního prostředí vysoko vyvětvené. V rámci kácení budou odstraněny pouze kompozičně nevhodné dřeviny a dřeviny přestarlé, či ve špatném zdravotním stavu, což nemá negativní vliv na předmět ochrany zámeckého areálu.

Areál zámku v Hazlově má, jak v kontextu stavebně historického fondu Českých zemí, tak především v kontextu zástavby Hazlova, zásadní význam. Představuje pozoruhodný historický pramen vypovídající o proměně panských sídel od počátku 13. století do počátku století 20., jakož i o celé řadě dalších aspektů postihujících minulost obce, kraje i země. Jeho hodnota je dále zvýrazněna architektonickým a urbanistickým významem, který zaujímá v rámci obce. Zámecký areál tvoří pohledovou dominantu celého Hazlova. Celkový obraz obce je zcela nerozlučně spjat s existencí dominující hmoty hradu – zámku. Hradní areál je tak prvořadým nositelem kulturní a historické kontinuity obce. Na počátku 21. století se zámecký areál ocitl na samé hranici zániku. Z výše uvedených důvodů probíhá v současné době jeho postupná obnova jako přirozeného centra obce.

Byla stanovena koncepce postupné obnovy. V první fázi byl postaven nový krov nad vstupním objektem zámku. Tím bylo dosaženo základní stabilizace této budovy (statické ztužení stavby, zamezení zatékání) a zabezpečen vstup do kostela nacházejícího se na zámeckém nádvoří. Následovalo zastřešení jižního paláce.

V rámci postupné obnovy byl v místě zaniklého poplužního dvora vybudovaný drobný park. V návaznosti byla zahájena rekonstrukce polygonální věže, vložené mezi dnes částečně zaniklou budovu jižního paláce, objekt kostela a z větší části zaniklý západní palác, jehož obnova byla zahájena v roce 2018.

Obec Hazlov, vlastník předmětného objektu, si nechala zpracovat a předložila k posouzení orgánům státní památkové péče několik studií využití areálu zámku.

V říjnu 2016 byla zpracována Atelierem STOECKL s.r.o., Náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 6, 350 02 Cheb, poslední koncepční studie „Obnovení a nové využití areálu zámku Hazlov“, která řeší záměr využití zámeckého areálu pro potřeby obce (sídlo obecního úřadu, knihovna, galerie, infocentrum, revitalizace zámeckého parku, atd.), přičemž v první fázi by destruované dokumentace uplatňovala ještě v 70. letech 20. století. Studie byla předložena k posouzení orgánům státní památkové péče a Městský úřad Aš, stavební úřad a úřad územního plánování vydal dne 06.06.2017 k předmětnému záměru závazné stanovisko spisová značka SÚ/2017/56/B, č.j. dokumentu MUAS/16222/2017/SÚ.

Následně byla dopracovaná projektová dokumentace pro provedení stavby „Rekonstrukce bývalé restaurace u zámku Hazlov č.p. 310 na st. p. 9/2 – Obecní úřad – knihovna – konferenční a výstavní prostory“ zpracované v prosinci 2014, dále rozpracované v květnu 2017 a doplněné v červenci 2017 (projekt stavby: Oto Szakos, zodpovědný projektant: Ing. Irena Pichlová), která koncepčně vychází z výše uvedené studie. Projektová dokumentace byla předložena k posouzení orgánům státní památkové péče a Městský úřad Aš, stavební úřad a

úřad územního plánování vydal dne 16.08.2017 k předmětnému záměru závazné stanovisko spisová značka SÚ/2017/4095/B, č.j. dokumentu MUAS/22568/2017/SÚ.

Následně byla vlastníkem objektu (Obec Hazlov) předložena projektová dokumentace, která byla zpracována Ateliérem STOECKL s.r.o., Náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 6, 350 02 Cheb, poslední koncepční studie „Obnovení a nové využití areálu zámku Hazlov“, řeší záměr rekonstrukce barokní věže, která je součástí stavebního celku zámku v Hazlově. Navazuje stavebně na objekt bývalé restaurace a nachází se v severovýchodním rohu zámeckého nádvoří východním směrem od kostela, na st.p.č. 9/2 v k.ú. Hazlov. Práce na opravách věže a bývalé restaurace v současné době probíhají.

Charakteristika zámeckého areálu:

Objekt zámku v Hazlově je situován v severní části obce na ostrožně svažující se k blízkému potoku, jehož tok zde vytváří malé údolí. Zámecký areál tvoří konglomerát budov. Celková dispozice je značně nepravidelná podmíněná mnohasetletým stavebním vývojem. Na nejvyšším místě terénní vyvýšeniny stojí kostel vzniklý barokní přestavbou staršího objektu. K východnímu průčelí tohoto kostela je přiložena čtverhranná románská věž. Ústřední nádvoří je vymezeno několika po obvodě stojícími budovami, z nichž severní část, později adaptovaná pro potřeby restaurace je spolu se sousedící schodišťovou věží vlastním předmětem posuzovaného záměru. Budovy jsou v různém stupni destrukce, či probíhající rekonstrukce.

Hrad Hazlov patří do okruhu ministeriálských sídel typických pro oblast historického Chebska. V písemných pramenech se poprvé objevuje roku 1224. V této době patřil k Bábenberským lénům. Hrad byl sídlem ministeriálního rodu, který se po něm psal. Zřejmě již ve 14. století byl goticky přestavěn. Další přestavba proběhla v průběhu druhé poloviny 15. století za Landwüstů. Tehdy došlo k rozsáhlé přestavbě staršího paláce. Další stavební aktivita se šířila jižním směrem. Bylo zřejmě přestavěno starší obdélné stavení na jižní straně, jehož komunikačním uzlem se stala polygonální schodišťová věž, která je vlastním předmětem uvažovaného zásahu. Starší jádro pak bylo rozšířeno o novou dvoupatrovou budovu.

Do dnešní podoby byl areál formován četnými renesančními, barokními a klasicistními úpravami. Výsledné podoby nabyl v druhé polovině 19. století za držení rodu von Helmfeld. V této době se skládal z řady budov soustředěných kolem dvou nádvoří. V této podobě setrval hazlovský zámek až do poloviny 20. století. Poté však nastala doba destrukce. Nevyužívaný objekt byl v průběhu padesátých a šedesátých let z části zbořen. Demolicím tehdy padla za oběť celá jižní část areálu. Počátkem sedmdesátých let byl na zbytek vydán demoliční výměr. Z neznámých důvodů k demolici nedošlo, ovšem nevyužívaný objekt se postupně rozpadal sám. Na počátku 21. století se zámecký areál ocitl na hranici zániku.

Dosavadní stav obnovy

Míra destrukce jednotlivých částí areálu je odlišná. Navzdory významu zámeckého areálu přetrvávaly ještě na konci první dekády 21. století ze strany obce snahy o demolici zbývajících objektů či jejich podstatnou redukci spočívající ve snesení dochovaného patra zámku. Vedení obce však bylo posléze získáno pro myšlenku postupné obnovy zámeckého areálu jako přirozeného centra obce. Obecní úřad vykoupil část budov od soukromých vlastníků a získal tak většinu areálu do svého majetku. Byla navázána spolupráce se statikem majícím bohaté zkušenosti s obnovou historických staveb a na základě doporučení Národního památkového ústavu byly z prostředků dotačních titulů MK ČR a KÚKK přiděleny finanční prostředky dovolující zahájení obnovovacích prací. V první fázi byl postaven nový krov nad vstupním objektem zámku. Tím bylo dosaženo základní stabilizace této budovy a zabezpečen vstup do kostela nacházejícího se na zámeckém nádvoří. Při obnově bylo vycházeno z výsledků ikonografické rešerše. V dalších letech byla položena pálená krytina a započaly přípravné práce na stabilizaci a zastřešení dalších budov. Na tuto etapu navázalo zastřešení jižního paláce. Souběžně pokračovaly vyklízečské práce se záchranou části stavebních prvků potencionálně využitelných v rekonstruovaném objektu. Tyto prvky byly podrobeny základní inventarizaci a do doby jejich finálního osazení bylo přistoupeno k jejich deponování mimo areál (kde prokazatelně hrozilo jejich zcizení). Následně bylo přistoupeno ke zpracování koncepční studie využití i zámeckého areálu pro potřeby obce (sídlo obecního úřadu, knihovna, expozice atd.), přičemž v první fázi by destruované části daného areálu měly být konzervovány jako stabilizovaná hradní zřícenina. Následně by mělo být přistoupeno k jejich obnově do poslední ucelené a hodnotné podoby, která se zde uplatňovala ještě v 70. letech 20. století.

Budova bývalé restaurace je z hlediska dochování v nejvíce konsolidovaném stavu. Objekt má zachovány veškeré vertikální i horizontální konstrukce, výplně stavebních otvorů i střešní plášť. Souběžně s prováděním dílčí rekonstrukce a s průběhem zajišťovacích prací v havarijních částech zámeckého areálu byla zpracována architektonická studie využití této budovy pro potřeby obecního úřadu. Tato rekonstrukce v současnosti probíhá včetně opravy krovu.

Správní orgán vycházel z historicky doložených faktů, podle kterých má areál zámku v Hazlově zásadně nedoceněný význam v kontextu poznání hradní architektury českých zemí.

Z výše uvedených důvodů jsou podmínky závazného stanoviska stanoveny tak, aby umožnily realizovat uvedený záměr a při realizaci stavby nebyly dotčeny pozůstatky původní stavby a zůstal tak zachován historický charakter a autentické působení předmětné kulturní památky.

Podmínka č. 1 vychází z nutnosti zajištění potřebné míry autenticity obnovené stavby. Proto je kladen důraz na odborné provádění prací dle postupů v rozsahu uvedeném v projektové dokumentaci a v odborném vyjádření NPÚ.

Podmínka č. 2 vychází z faktu, že každý zásah do historické konstrukce znamená nevyhnutelnou ztrátu vypovídací schopnosti, která je jednou ze stěžejních částí sledovaných kulturně historických hodnot. Při obnově kulturní památky je nutné preferovat historické stavební postupy a materiály odpovídající této úpravě. Pouze tímto způsobem je možné zajistit historicky autentické působení objektu, které je stěžejní součástí jeho kulturně-historických hodnot. Kontrolní dny za účasti pověřených zástupců státní památkové péče a zhotovitele stavby budou nadále svolávány v průběhu vlastní realizace a v jejich rámci budou vždy odsouhlaseny provedené práce a určen konkrétní rozsah a způsob provedení dalších stavebních prací, čímž bude zajištěna co nejvyšší míra autenticity obnovované stavby.

Při zpracování tohoto závazného stanoviska správní orgán posuzoval žádost, vycházel při svém rozhodování ze všech dostupných podkladů a zjištění, řídil se platnými právními předpisy a nařízeními a především vycházel z odborného vyjádření zástupce Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště v Lokti ze dne 5.7.2019 a jsou uvedeny ve výroku tohoto závazného stanoviska

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto závaznému stanovisku **n e 1 z e** v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, **podat samostatné odvolání**, neboť tento úkon není samostatným rozhodnutím. **Odvolání je možné podat až proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu ve věci.** V rámci odvolacího řízení bude v souladu s ustanovením § 149 odst. 4 správního řádu přezkoumáno toto závazné stanovisko.

vedoucí stavebního úřadu a úřadu územního plánování
Bc. Martina Gregorová v.r.

Obdrží:

Atelier Stoeckl s.r.o., IDDS: jgfz7pa

Obec Hazlov, IDDS: fi3beee

Národní památkový ústav, Územní odborné pracoviště v Lokti, IDDS: 2cy8h6t